

Åttonde roten, tomt 15

Kvarteret Nålmakaren

Tjugonde roten 1637–57v

Kronhusgatans södra

Elfte roten 1657h–70

sida öster om östra
hamnen

Olof Gunnarsson laxfiskare

1650–52: 2 mtl, 1653–55: 3 mtl, 1656–57v (X), 1657: 3, 1658: 10, 1659: 3, 1660: 3 (ff se nedan)
1663: 3, 1665:6

Olof Gunnarsson Fiskare 1661: 2, 1662–63: 3

Till den gård, som tidigare hade bebotts av Olof Gunnarsson laxefiskare flyttade förmodligen

Båtekarlen Carl Persson [Djekne] Rotemästare i R20 fr 1645, som omtalas i mantalslängderna fr.o.m.

1643: 3 mtl, 1644–55: 2 mtl, 1656: 1.4, 1657v:-18 (X), 1657h: 18 1658: 2, 1659–1661: 1, 1667–76 1668–76, änkan 1677

(tycks ha bott längre österut före 1663” 1656–61 bodde Carl Persson Djekne i rote 11, sedan i rote 10)

Båtekarlen Carl Persson hade en av de första dagarna i juni 1647 med hugg antastat *Anders Svenssons* hustru på masthugget här utanför Göteborg och blåslagit henne på armen med yxskaftet, som han hade i handen. Enligt vad Carl Persson berättade i underrätten den 11.6.1647 kom Anders Svenssons hustru till honom och hans medarbetare på masthugget och utan att be om lov (”utan begärt förlov”) började hon hämta deras avhuggna vedspånor. Då bad han henne att låta dessa ligga. Dem kom henne inte vid (med dem hade hon inte att göra). Sedan bad han henne att gå sin väg. Eftersom hon inte brydde sig om hans begäran, slog han henne, men inte i vredesmod, med yxskaftet bak på kjorteln blott ett slag men hennes arm rörde han inte. Han påstod också, att hon antastade honom med skällsord och kallade honom tjuv och skälm. Han svarade henne med att hon var hora till dess hon bevisade honom något tjuv- eller skälmstycke. *Arfved Persson, Anders Larsson, Sven Olufsson* och *Jöns Persson* vittnade enhälligt om att Carl Persson hade slagit Anders Svenssons hustru bak på kjorteln över låren med yxskaftet men de hade inte sett att han hade slagit henne på armen. Sedan hade hon begynt anfalla honom med skällsord och kallat honom tjuv och skälm. Den 16 juni kallas Carl Perssons motpart Anders Perssons hustru, ej Anders Svenssons. Carl Persson dömdes böta efter 9 Cap SB med vilja till 12 mark treskiftes.

Skräddaren *Bryngel Nilsson*, som troligen var tidig granne och liksom båtekarlen Carl Pedersson Djekne bosatt i rote 20 1644, kom några dagar före 8.5.1644 (se Gbg K) i båtekarlen Carl Pedersson (Djekne)s gård för att tilltala honom för något skvaller och förtal, som fällts i hans hus. Då hade Carl Pedersson i harm slagit skräddaren i huvudet med ett dryckesstop, så att denne hade blivit ”blodig och sår”. Enligt Carl Pederssons berättelse kom Bryngel, när han sov, ”drucken och

vreder tumulterande med hårda ord och affekter” och väckte honom. Carl Pedersson hade då befallt Bryngel att avstå från bullret, så att han fick njuta fred i sitt hus. När Bryngel inte ville sluta sitt oväsen gav Carl Pedersson honom endast ett slag i huvudet med dryckesstopet. Straffet blev 12 mark efter 9 Kap. Såråmålsbalken.

I mantalsförteckningen 1676 kallas Carl Persson brännvinsbrännare. Han nämnes ofta med tillnamnet ”Djekne”. Hans änka omtalades redan 1677. På begäran av handelsman Anders Bengtsson Hising den 19.6.1679 utsågs *båtekarlarna Nils Torsson, Lars i Garn och Anders Larsson* att värdera Carl Pedersson båtekarls båt Carl Perssons *änka Brita Jönsdotter* resterade med tomtöre 1691. Hon pantsatte den 18.4.1698 banken sin halva strömbåt med dess skrårättigheter och en part i nya båten *Raphael*.

En *Olof Andersson fiskare* bodde i dessa gårdar 1666–69.

Carl Perssons son

Abraham Carlsson,

också kallad Djekne 1696, ingav den 19.6 1679 (och 7.8.1680) genom *ombudsmannen Berge Joensson* å sin son avlidne *accisinspektör Lars Schallrots* vägnar en skrift med räkningar på kronans vägnar mot sal. *Anders Bengtsson accismästare*. Den 6.9.1688 sökte Abraham Carlsson på grund av sonens åkomna rest regress hos avlidne *accismästare Anders Bengtssons* änka.

För att inlösa sina sal föräldrars gård på Kronhusgatan lånade Abraham Persson 1695 av *hustru Kerstin Gunnarsdotter, sal båtekarlen Anders Björkedals* barns arvededel 100 rdr courant och pantsatte den inlösta gården inklusive gårdebrevet. Den 17.6.1695 uppbjöd han hus och tomt mellan Reer böker i öster och Bengt skomakare i väster. Utan de andra syskonens samtycke hade brodern *Jacob Carlsson* sålt gården till Abraham Carlsson för 225 d smt under det att så väl den äldste brodern *Lars Carlsson* som den frånvarande brodern *Magnus Carlsson* lovat systemen *Maria Carlsdotter* att inlösa gården och att orubbat (”obrydd”) bo i gården så länge hennes man var borta. Hon protesterade därför samma år (EIIa:11) mot Abraham Carlssons köp av gården.

Abraham Carlsson ägde 1705 gården men hade 1710 avlösts av

Anders Svensson Berg

Där omtalas också *Erik Järndragare*.

Tomten värderades 1715 till 150 d smt och huset till 120.

Borgaren Anders Svensson och hans *hustru Britta Månsdotter* kallas 1717 utfattiga. I gården bor då också enrollerade *Sven Olsson båtsman* med *hustrun Ellika Andersdotter* och *ryttarehustrun Kerstin Andersdotter* och *trumslagarehustrun Anna Andersdotter*, båda fattiga.

Anders Svensson nämnes 1720 tillsammans med *Anders Persson uppsättare* i tomtöreslängden.

Skomakaren Petter Andersson Elgbom

(burskap den 3.9.1713) står för gården 1725. Hos honom omtalas följande gesäller, 1725: *Anders Eek* och *Johan Höök*, 1730: *Anders Almgren, Hans Falck*, 1732: *Friedrich Emmerich, Olof Dunderhake*, 1734: *Olof Jernberg*, 1740: *gesällen Johan Kruse* läregossar: 1732 Olof, 1733: *Bengt Andersson*. Hyresgäst var 1734 *båtekarlen Olof Börgesson*.

1739 sades Petter Elgbom äga hus och gård på Kronhusgatan mellan tunnbindare Torsten Jeansson i öster och änkan Margareta Bokes (?; se Berg II:2–4, 228) gård i väster: 407 daler samt 1750

dessutom 1/3 bakgård på Kronhusgatan bestående i stuga med bakugn, 1 kammare ovanpå med järnkakelugn samt två avskiftade vedbodas på gården, värde 310 d smt. Gården såldes på auktion den 25.4.1750. *Timmermannen Anders* bodde mot hyra i gården.

1750 anges gården till hälften ägas av skomakare Elgboms änka, till hälften av *konstapeln Börge Bergström*, som troligen är identisk med den *arkliemästare Börge Bergström*, som tillsammans med sin *hustru Ingeborg Månsdotter* 1717 var bosatt i Per Hansson Frossbergs gård 8.46 1/2. Konstapeln Börge Bergström kallas 1753 avskedad och fattig: Elgboms änka omtalas ej men i gården bor också skepparen Olof Bergström och *båtedrängen Johan Hornauer* (Rgk 1158. RA).

Skepparen och ostindiefararen Olof Bergström

ägde 1755 halva gården och *fortifikationstimmermannen Ambjörn Ahlbom* den andra halvan.

”Sjömannen” Olof Bergström hade (enligt tillägg i Rgk 1759) hos sig inneboende *hökaren Olof Pettersson*, som efter 1758 års brand saknade näring. Hos Ambjörn Ahlbom bodde då *båtedrängen Daniel Åkersten*.

Om matrosen, sedermera skepparen Olof Bergström, som var ensam ägare 1760, berättades det i en inlaga till magistraten (EIIb:56, 2.9.1749), att han hade tre ostindiska resor bakom sig. Han ville bli borgare och idka egen sjöfart. Han fick burskap som skeppare den 15.3.1751.

Första resan hade han företagit med *skeppet Fredrik* på Bengalen.

Den andra resan med *skeppet Riddarhuset* på Kina (enligt intyg av *Benj. Swansson* som kommandant på skeppen)

Tredje resan hade han gjort med *skeppet Callmare* enligt intyg av *Sven Wenngren*.

Olof Bergström hade köpt en del i *jakten Pitternella* av *Olof Svensson, Johan Engelbrekt Albom* och *Petter Magnus Falk*.

Skepparen Olof Bergström ägde gården ensam 1765 och bodde kvar 1790. Han kallas 1775 *hökare*. Förre hökaren Olof Bergström anges 1786 vara 71 år: ibm *skomakare Abraham Hybonett*.

Faktor Johan Fredrik Bauer uppbjöd 8.15 den 12.5.1794

Tillsammans med 8.14 ägdes gården 1800 av faktor J. F. Bauers dotter *garvaren Rhodins änka*.

Senare uppbud av 8.13--8.15

gästgivare Johan Söderling 7.12.1812

gästgivare Anton Lack 13.2.1815

Senare uppbud av 8.14--8.15

handl E G Holmgren 17.3.1873, 27.1.1873